

KARTA PRZEDMIOTU

Kod przedmiotu	0913.7.POL1.C4.1POP	
Nazwa przedmiotu w języku	polskim	Podstawy opieki położniczej
	angielskim	

1. USYTUOWANIE PRZEDMIOTU W SYSTEMIE STUDIÓW

1.1. Kierunek studiów	Położnictwo
1.2. Forma studiów	Stacjonarne
1.3. Poziom studiów	I stopień
1.4. Profil studiów*	praktyczny
1.5. Osoba przygotowująca kartę przedmiotu	dr n. o zdr. Beata Szpak
1.6. Kontakt	bbak@ujk.edu.pl

2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU

2.1. Język wykładowy	j. polski
2.2. Wymagania wstępne*	Semestr I – wiedza z zakresu biologii na poziomie szkoły średniej. Semestr II – wiedza z zakresu anatomii i fizjologii, podstaw pielęgniarstwa, anatomii i fizjologii, chirurgii, interny.

3. SZCZEGÓŁOWA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU

3.1. Forma zajęć	wykłady, ćwiczenia praktyczne, zajęcia praktyczne	
3.2. Miejsce realizacji zajęć	pomieszczenia dydaktyczne UJK, placówki ochrony zdrowia	
3.3. Forma zaliczenia zajęć	egzamin, zaliczenie z oceną	
3.4. Metody dydaktyczne	Wykład, dyskusja, pokaz z instruktążem, instruktąż, obserwacja, ćwiczenia utrwalające, analiza przypadków, opis, algorytm.	
3.5. Wykaz literatury	podstawowa	<p>1. Malarewicz A. (red): Położnictwo Podstawy Opieki Położniczej, Wydawnictwo Uniwersytetu Humanistyczno - Przyrodniczego Jana Kochanowskiego, Kielce, 2009</p> <p>2. Bręborowicz G.H. (red.): Położnictwo – podręcznik dla położnych i pielęgniarzek. PZWL, Warszawa 2006</p> <p>3. Bień A.M. (red): Opieka nad kobietą ciężarną, PZWL, Warszawa, 2009</p> <p>4. Zachradniczek K. (red.): Wprowadzenie do pielęgniarstwa. PZWL. Warszawa 1995</p> <p>5. Górąjek – Józwick J.(red.) Wprowadzenie do diagnozy pielęgniarstwa. Podręcznik dla studiów medycznych, PZWL, Warszawa 2007</p> <p>Ćwiczenia praktyczne</p> <p>1. Ciechaniewicz W, Grochans E, Łoś E. Wstrzyknięcia śródskórne, podskórne, domięśniowe i dożylny. Podręcznik dla studiów medycznych. PZWL, Warszawa 2014.</p> <p>2. Ślusarska B, Zarzycka D, Zachradniczek K. Podstawy pielęgniarstwa T I i II. Podręcznik dla studentów i absolwentów kierunków: pielęgniarstwo i położnictwo. Wyd. Czelej, Lublin 2013.</p> <p>3. Ślusarska B, Zarzycka D, Zachradniczek K, Umiejętności pielęgniarstwa – katalog – check-list. Materiały ćwiczeniowe z podstaw pielęgniarstwa. PZWL, Warszawa 2017.</p> <p>4. Chrzęszczewska A. Bandażowanie. PZWL, Warszawa 2014.</p>
	uzupełniająca	<p>1. Baston H, Hall J, Henley-Einion A. Podstawy położnictwa. Najważniejsze zagadnienia. Wyd. Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2011.</p> <p>2. Kózka M, Płaszawska-Żywko L, Procedury pielęgniarstwa. Podręcznik dla studiów medycznych. PZWL Warszawa 2014.</p> <p>3. Łepecka-Klusek C. Pielęgniarstwo we współczesnym położnictwie i ginekologii. Podręcznik dla studiów medycznych. PZWL, Warszawa 2016</p>

4. CELE, TREŚCI I EFEKTY UCZENIA SIĘ

4.1.Cele przedmiotu (z uwzględnieniem formy zajęć)

WYKŁADY

C1.Charakterystyka zasad funkcjonowania położnej w zespole interdyscyplinarnym z uwzględnieniem obowiązującego ustawodawstwa i misji zawodowej.

C2.Zapoznanie z podstawami opieki nad ciężarną z ciążą fizjologiczną, nad rodzącą podczas fizjologicznego porodu oraz nad położnicą i jej dzieckiem / rodziną.

C3. Zapoznanie z metodami oceny sytuacji zdrowotnej kobiety i rodziny, zasadami planowania oraz realizacji opieki położniczej w Polsce i na świecie.

ĆWICZENIA PRAKTYCZNE

C1. Zapoznanie z celem, zasadami i techniką zabiegów pielęgnacyjno – leczniczych wynikających z założonych efektów kształcenia.

C2.Przygotowanie studenta do wykorzystania wiedzy ogólnej z zakresu chirurgii w celu prowadzenia całościowej i zindywidualizowanej opieki nad chorym

ZAJĘCIA PRAKTYCZNE

- C1. Kształtowanie umiejętności wykonywania zabiegów pielęgnacyjnych, leczniczych i diagnostycznych.
- C2. Promowanie postawy odpowiedzialności za wykonywane działania i zrozumienia dla problemów zdrowotnych podopiecznych.
- C3. Realizacja procesu pielęgnowania wobec powierzonej opiece pacjentki.
- C4. Przygotowanie studenta do dbałości o jakość świadczonych usług.
- C5. Nauczenie komunikowania się z pacjentem i zespołem terapeutycznym.
- C6. Przygotowanie do organizowania pracy własnej.

4.2. Treści programowe

wyklady

1. Podstawy prawne wykonywania zawodu położnej. Rola i zadania towarzystw krajowych i międzynarodowych oraz samorządu zawodowego.
2. Historia i kierunki rozwoju opieki zdrowotnej nad matką i dzieckiem w Polsce i na świecie. Współczesne problemy opieki perinatalnej.
3. Opieka trójstopniowa w perinatologii. Zadania położnej w perinatologii.
4. Rola społeczno-zawodowa położnej. Odpowiedzialność położnej w procesie diagnozowania, leczenia i rehabilitacji. Udział położnej w przygotowaniu do rodzicielstwa.
5. Modele organizowania opieki położniczej i pracy położnej. Modele pielęgnowania. Rola położnej w zespole interdyscyplinarnym.
6. Fizjologia cyklu miesięczkowego. Zapłodnienie. Zagnieżdżenie jaja płodowego. Rozwój ciąży.
7. Prowadzenie ciąży fizjologicznej. Rozpoznawanie ciąży. Zmiany ciążowe w ustroju matki.
8. Odżywianie kobiety ciężarnej.
9. Monitorowanie czynności serca płodu i skurczów macicy.
10. Psychopofilaktyka porodu. Przygotowanie do porodu.
11. Czynność skurczowa macicy w ciąży i w czasie porodu fizjologicznego.
12. Poród fizjologiczny. Opieka nad rodzącą w czasie porodu
13. Proces pielęgnowania kobiety w czasie ciąży, porodu i połogu.
14. Ocena stanu noworodka i opieka po urodzeniu w Sali porodowej i w oddziale neonatologii.
15. Jakość opieki położniczej. Standardy i procedury postępowania w pracy położnej.
16. Dokumentacja medyczna.

ĆWICZENIA PRAKTYCZNE

Semestr I

1. Zapoznanie studentów z efektami kształcenia dotyczącymi semestru pierwszego i drugiego, kryteriami zaliczenia ćwiczeń oraz regulaminem pracowni umiejętności. Higieniczne mycie i dezynfekcja rąk. Wprowadzenie do desmurgii. Zasady i cele bandażowania. Charakterystyka obwojów podstawowych.
2. Rodzaje materiałów opatrunkowych i ich stosowanie. Sposoby zakładania opatrunków w obrębie kończyny górnej i dolnej, klatki piersiowej. Opatrunki piersi – wskazania, techniki bandażowania.
3. Ocena podstawowych czynności życiowych – obserwacja i pomiar: tętna, temperatury, normy oraz interpretacja wartości pomiarów. Karta gorączkowa – zasady dokumentowania parametrów pomiaru, tj. tętna, temperatury ciała, ciśnienia tętniczego krwi, pomiarów antropometrycznych.
4. Procedury i algorytmy stosowane w ocenie ciśnienia tętniczego i oddechu. Wykreślanie pomiarów w karcie gorączkowej. Technika wykonania EKG.
5. Procedury i algorytmy dotyczące zabiegów siania łóżka pustego, siania łóżka z chorym przez jedną i dwie położne. Przygotowanie łóżka dla pacjenta.
6. Procedury i algorytmy dotyczące zabiegów zmiany bielizny przez jedną i dwie położne.
7. Procedury i algorytmy zabiegu mycia chorego w łóżku oraz mycia głowy w łóżku.
8. Zabiegi pielęgnacyjno-lecznicze w obrębie jamy ustnej: cele i zasady zabiegów, rodzaje stosowanych środków. Procedury i algorytmy dotyczące toalety jamy ustnej.
9. Układanie pacjentów w różnych pozycjach z uwzględnieniem stanu zdrowia, rodzaju choroby i wieku. Zasady przenoszenia i transportu chorych.
10. Klasyfikacja zabiegów przeciwzapalnych, zastosowanie ciepła i zimna w praktyce medycznej. Techniki stawiania baniek lekarskich, wykonywania kompresów i okładów.

Semestr II

1. Podawanie leków różnymi drogami, obliczanie dawek leków. Podawanie leków przez przewód pokarmowy: zasady i algorytmy podawania leków drogą doustną, podjęzykowo, okołopoliczkowo i doodbytniczo.
2. Podawanie leków przez układ oddechowy. Podawanie tlenu – sposoby i zasady tlenoterapii w ginekologii, położnictwie i neonatologii. Podawanie leków na skórę i błony śluzowe (dopochwowo, do worka spojówkowego, ucha i nosa).
3. Podawanie leków drogą dotkankową – rodzaje wstrzyknięć. Sprzęt przeznaczony do iniekcji, kryteria doboru igieł i strzykawek, zasady postępowania ze sprzętem w czasie i po zabiegu. Algorytm wstrzyknięć podskórnych. Zastosowanie iniekcji podskórnych w praktyce medycznej.
4. Zasady i niebezpieczeństwa dotyczące insulinoterapii, leków przeciwzakrzepowych. Udział położnej w profilaktyce powikłań. Wstrzyknięcia śródskórne, zasady obowiązuujące podczas wykonywania prób uczuleniowych.
5. Technika wstrzyknięcia domięśniowego, praktyczne wyznaczenie miejsc podawania leków.
6. Punkcja żyły – technika zabiegu. Zakładanie kaniuli do naczyń obwodowych. Karta wkluć obwodowych. Kropłowy wlew

- dożylny, rodzaje stosowanych płynów. Podawanie leków we wlewie kroplowym – pokaz techniki zabiegu.
7. Zaliczenie wstrzyknięć domięśniowych. Zaliczenie techniki zakładania kaniuli dożylny i kroplowych wlewów dożylnych. Pompy infuzyjne – zasady działania i obsługi. Podawanie leków z wykorzystaniem pompy infuzyjnej. Pobieranie krwi do badań z wykorzystaniem zestawów próżniowych. Pobierania krwi kapilarnej na poziom glukozy.
8. Cewnikowanie pęcherza moczowego u kobiety i pobieranie moczu do badań.
9. Zgłębnikowania żołądka, karmienie przez zgłębnik – procedury zabiegów. Zabiegi doodbytnicze – rodzaje, cele, zasady i niebezpieczeństwa zabiegu. Rodzaje stosowanych płynów, przygotowanie pacjentki do zabiegu. Procedury i algorytm zabiegów: lewatywa przeczyszczająca i wlewki doodbytnicze.
10. Kąpiel noworodka – zasady pielęgnacji kikutu pępowiny.

ZAJĘCIA PRAKTYCZNE:

- Treści realizowanych zajęć w oddziałach szpitalnych.
- Przyjęcie do szpitala – etapy hospitalizacji. Analiza dokumentacji obowiązującej w oddziale.
- Rozpoznawanie problemów pielęgnacyjnych w warunkach hospitalizacji. Formułowanie problemów pielęgnacyjnych.
- Analiza problemów adaptacyjnych podczas hospitalizacji (na dowolnie wybranych przykładach).
- Interpretacja podstawowych parametrów dokumentowanych w karcie gorączkowej i w karcie obserwacji.
- Udział położnej w dietoterapii – kryteria doboru technik karmienia człowieka dorosłego.
- Dokumentacja procesu pielęgnowania w oddziale szpitalnym.
- Udział położnej w czynnościach dnia codziennego zapewniający komfort życia ciężko chorego. Analiza modeli pielęgnowania na dowolnie wybranym przykładzie.
- Pielęgnowanie w zaburzeniach termoregulacji – zabezpieczenie funkcji termoregulacji podczas stanów gorączkowych
- Pielęgnowanie w zaburzeniach wydalania moczu – udział położnej.
- Analiza powikłań wynikających z unieruchomienia w łóżku. Udział położnej w profilaktyce powikłań.
- Zastosowanie pomiarów bezpośrednich i pośrednich (skal, testów) w praktyce pielęgniarstwa.
- Diagnoza pielęgniarstwa w aspekcie metod poznania chorego.
- Specyfika pielęgnowania ciężko chorego – analiza działań położnej.
- Zastosowanie teorii pielęgnowania w praktyce położnej – analiza na wybranych przykładach.
- Zakres działań położnej zapewniający bezpieczeństwo – zasady postępowania na rzecz zapobiegania powikłaniom podczas pielęgnowania, diagnostyki i terapii.
- Udział położnej w przygotowaniu pacjenta do samoopieki i samopielęgnacji.
- Przyjęcie noworodka w oddział po porodzie fizjologicznym i cięciu cesarskim. Pierwsza toaleta noworodka – udział położnej. Dokumentacja.
- Idea Szpitala przyjaznego Dziecku – zadania położnej.
- Edukacja położnicy w dotychczas zabiegów pielęgnacyjnych noworodka – zadania położnej.
- Udział położnej w badaniach przesiewowych w kierunku wrodzonych chorób metabolicznych – zasady, technika wykonania.
- Obserwacja i interpretacja tzw. stanów przejściowych noworodka. Żółtaczka patologiczna w okresie noworodkowym – zakres działań położnej.
- Pobieranie wymazu do oceny biocenozy z pochwy i szyjki macicy oraz wymazu cytoonkologicznego

4.1. Przedmiotowe efekty uczenia się

Efekt	Student, który zaliczył przedmiot	Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się
w zakresie WIEDZY zna:		
W01	status i istotę zawodu położnej, rolę zawodową położnej w ujęciu historycznym i współczesnym oraz uwarunkowania rozwoju zawodu położnej;	POŁ1P_W62
W02	rolę, funkcje zawodowe i zadania położnej w opiece nad kobietą w różnych okresach jej życia i różnym stanie zdrowia oraz nad jej dzieckiem i rodziną;	POŁ1P_W63
W03	rolę położnej w zespole interdyscyplinarnym w procesie promowania zdrowia, profilaktyki, diagnozowania, leczenia i rehabilitacji kobiety w różnych okresach jej życia i różnym stanie zdrowia;	POŁ1P_W64
W04	istotę opieki pielęgniarstwa i położniczej opartej o wybrane założenia teoretyczne (Florence Nightingale, Dorothea Orem, Betty Neuman, Callista Roy, Madeleine Leininger, Ramona Mercer, Aaron Beck);	POŁ1P_W65
W05	istotę, cel, wskazania, przeciwwskazania, powikłania, niebezpieczeństwa, obowiązujące zasady i technikę wykonywania przez położną podstawowych czynności pielęgniarstwa, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych;	POŁ1P_W66
W06	metody, sposoby, zasady, techniki i procedury stosowane w pracy położnej, w specjalistycznej opiece nad kobietą ciężarną, kobietą rodzącą, kobietą w okresie połogu i jej dzieckiem oraz nad kobietą zagrożoną chorobą i chorą ginekologicznie;	POŁ1P_W67
W07	zasady postępowania aseptycznego i antyseptycznego w celu zapobiegania zakażeniom szpitalnym;	POŁ1P_W68
W08	zasady dokumentowania stanu zdrowia i prowadzenia dokumentacji medycznej;	POŁ1P_W69

w zakresie UMIEJĘTNOŚCI potrafi:		
U01	posługiwać się właściwym nazewnictwem z zakresu opieki położniczej, neonatologicznej i ginekologicznej oraz interpretować podstawowe pojęcia z zakresu praktyki zawodowej położnej;	POŁ1P_U35
U02	gromadzić informacje metodą wywiadu, obserwacji, pomiarów, badania przedmiotowego i analizy dokumentacji w celu rozpoznania stanu zdrowia kobiety chorej ginekologicznie, kobiety ciężarnej, kobiety rodzącej, kobiety w okresie połogu oraz noworodka, a także interpretować i dokumentować uzyskane wyniki na potrzeby diagnozy położniczej;	POŁ1P_U36
U03	przewodzić dokumentację medyczną i posługiwać się nią;	POŁ1P_U37
U04	przygotowywać kobietę, jej dziecko, siebie i stanowisko pracy do przeprowadzenia badań i zabiegów diagnostycznych, pielęgnacyjnych oraz leczniczych stosowanych w położnictwie, neonatologii i ginekologii, a także uczestniczyć w ich przeprowadzaniu;	POŁ1P_U38
U05	przewodzić, dokumentować i oceniać bilans płynów pacjenta;	POŁ1P_U39
U06	wykonywać pulsoksymetrię, pomiary podstawowych parametrów życiowych, pomiary antropometryczne, w tym noworodka po porodzie, i gazometrię, w tym z krwi pępowinowej	POŁ1P_U40
U07	pobierać materiał do badań laboratoryjnych i bakteriologicznych oraz asystować lekarzowi przy badaniach diagnostycznych stosowanych w położnictwie, neonatologii i ginekologii;	POŁ1P_U41
U08	pobierać wymaz do oceny biocenozy z pochwy i szyjki macicy oraz wymaz cytoonkologiczny, a także zabezpieczać pobrany materiał;	POŁ1P_U42
U09	wykonywać testy diagnostyczne dla oznaczenia ciał ketonowych i glukozy we krwi i w moczu oraz cholesterolu we krwi, a także inne testy paskowe;	POŁ1P_U43
U10	przechowywać i przygotowywać leki zgodnie z obowiązującymi standardami, podawać pacjentom leki różnymi drogami oraz obliczać dawki leków i modyfikować dawki insuliny;	POŁ1P_U46
U11	wykonywać szczepienia przeciwko grypie, WZW i HPV;	POŁ1P_U47
U12	zakładać i usuwać cewnik z żył obwodowych, wykonywać kroplowe wlewy dożylnie oraz monitorować i pielęgnować miejsce wkłucia obwodowego;	POŁ1P_U48
U13	zakładać cewnik do pęcherza moczowego i usuwać go oraz monitorować diurezę;	POŁ1P_U49
U14	wykonywać zabiegi doodbytnicze;	POŁ1P_U50
U15	zakładać zgłębnik do żołądka, monitorować i usuwać ten zgłębnik, w tym u noworodka i niemowlęcia;	POŁ1P_U51
U16	wykorzystywać dostępne metody karmienia pacjenta, w tym noworodka i niemowlęcia;	POŁ1P_U52
U17	wykonywać zabiegi higieniczne, pielęgnować skórę i jej wytwory oraz błony śluzowe z zastosowaniem środków farmakologicznych i materiałów medycznych, w tym stosować kąpiele lecznicze;	POŁ1P_U53
U18	dobierać metody, techniki i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji oraz oceniać ryzyko rozwoju odleżyn, a także stosować działania profilaktyczne;	POŁ1P_U54
U19	przemieszczać i pozycjonować pacjenta z wykorzystaniem różnych technik i metod, wykonywać ćwiczenia czynne i bierne oraz gimnastykę oddechową, drenaż ułożeniowy, inhalację i odśluzowywanie dróg oddechowych;	POŁ1P_U55
U20	stosować zabiegi przeciwwzpalne;	POŁ1P_U56
U21	stosować zasady aseptyki i antyseptyki oraz planować i wdrażać postępowanie w przypadku ekspozycji na zakażenie;	POŁ1P_U57

4.2. Sposoby weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się

Efekty przedmiotowe (symbol)	Sposób weryfikacji (+/-)																				
	Egzamin ustny/pisemny*			Kolokwium*			Projekt*			Aktywność na zajęciach*			Praca własna*			Praca grupie*			Inne (jakie?)* Technika wykonania zabiegu		
	Forma zajęć			Forma zajęć			Forma zajęć			Forma zajęć			Forma zajęć			Forma zajęć					
	W	C	...	W	C	...	W	C	...	W	C	...	W	C	...	W	C	...	W	C	...
W01	X																				
W02	X																				
W03	X																				
W04	X																				
W05	X																				
W06	X																				
W07	X																				
W08	X																				
U01														X						X	X
U02														X						X	X
U03														X						X	X
U04														X						X	X

